

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' תרומה ב' אדר תשפ"ו

החברותא בשאנן פנימי לחברים גליון מס' 779

פנינים יקרים

ויקחו לי תרומה וכו' (כה, ב) פרש"י לי לשמי, לא נברא המשכן אלא כדי להשרות שכינתו יתברך בתחתונים, ואף על פי כן צוה הקב"ה לי-לשמי שיכונו רק' לעשות רצון ה' ולא כדי לזכות במדרגה העילאית של השראת השכינה אף כל מצוה אחרת שאדם מישראל עושה, אפילו מתן שכרה הרוחני בצידה לא יתכוון להשגה הרוחנית שצפויה לו כי אם לגרום נחת רוח ליוצרו. (חדושי הרי"ם)

ויקחו לי תרומה (כה, ב) אילו נאמר ויתנו לי תרומה והיה כל יהודי מחויב לתת, אולם הקב"ה רוצה שהמשכן יוקם רק מתרומות שניתנו מרצון טוב ולא בהכרח ליתן לא הזכיר ויתנו וציווה רק למנות גבאים ליקח ממי שיתנו. (מלבי"ם)

ויקחו לי תרומה (כה, ב) "תרומה" - "תרי מה" היינו פעמיים בחינת "ונחנו מה" ענוה ושפלות, כך נראית הירושה של רבי יוחנן מרחמסטריוקה. (צדיקי אמת)

מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי (כה, ב) לכל אדם יש תשוקות משלו תאוות והמה הנקראות נדבת הלב, מהן עליו להרים לה', דהיינו להרים ולהעלות נמיות גופניות אלו לעשות רצון ה', אם יש בו אהבה רעה יכוין את כח האהבה שלו לאהבת ה' ואהבת ישראל אם יש בו יראה חיצונית התפארות פסולה ניצוץ נמיכות רוח שלא במקומה תשוקה נפסדת - את הכל יכוין לאפיקים חיוביים לעשות רצון קונו. (בעש"ט)

אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי (כה, ב)... זה הכלל אין רע יורד מן השמים, כיון שאין לו אחיזה שמה מקור הטוב והכל טוב, אלא שניתנה בידו להטותה לכל אשר יחפוץ בבחירה חופשית לעשות רצון אבינו בשמים. (בעש"ט)

ויקחו לי תרומה (כה, ב) קח התרוממות לשמים מאת כל איש מפני שיש בכל יהודי ויהודי מעלה טובה וצריך להרימה לי, אך בעיקר תיקח ותרים נדבת לבו שבכלל לב הטוב כל המדות הטובות כשתקבץ ותרים אלי את המדות הטובות בתוכם. (רבי חנוך צבי לזין)

ויקחו לי תרומה (כה, ב) המעלה הגדולה ביותר בנתינת צדקה ותרומה, שאין יתירה ממנה זהו הידוע ומכיר כי ממך הכל ומידך נתנו לך, הממוץ אינו שלו ואין הוא נותן מאומה, אינו כי אם שליח להעביר את הכסף למקום שהורה הקב"ה אשר לו הכסף והזהב והוא שמח רק על שזכה להיות שלוחו של הבורא, וזהו ויקחו לי תרומה לעשות רצון הבורא בנדיבת הלב. (רבי ישראל מצ'רמקוב)

מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי (כה, ב) אמרו במדרש שמה טען בפני הקב"ה האם בני ישראל יכולים לעשות המשכן וכליו? אמר הקב"ה אפילו אחד יכול לעשותו כאמור מאת כל איש אשר ידבנו לבו, יוכל כיחיד לעשותו, נראה לענ"ד לפרש דבעצם רצונו של אדם וצרכיו נובעים מההשגחה הפרטית המעורר את לבו לעשות את אשר בתכונות לבו משתוקק אל הדבר המסוים השייך אליו נמצא שבפועל מאת כל איש אשר ידבנו לבו באמת ממנו תבוא התרומה המסוימת... (פלגי מים)

מאת כל איש וכו' (כה, ב) איתא במדרש: עגמה נפשו של משה רבינו שלא התנדב למשכן אמר לו הקב"ה דיבורך חביב עלי מן הכל ע"כ, וקשה מה הטעם שמה רבינו נמנע מלנדוב, ואם טעמו ונמוקו עמו מדוע עגמה נפשו, אלא שמה רבינו חשש פן על ידו תתמלא המיכסה ותדחה נדבת העם לכן לא נדב אך לבסוף עגמה נפשו בראותו שאף הנודבים הותירו, אמר לו הקב"ה דיבורך חביב עלי ויעשה גם שההותר נבלע בתוך הנדבות ונעשה כנדבת כולם גם במחשבה גם בדבור וגם במעשה. (על פי רבי חנוך צבי מכנדין)

אגרות קודש ממורנו ורבנו זיע"א

לכבוד...

ט"ו סיון תשל"ט

שנוזה לבוא להגאולה בשיא תפארתה, כמאמר הנביא "ברגע קטן עזבתיך וברחמים גדולים אקבעך" (ישעיה נד, ז). ואל לכם להשבר ולהתעצב, כי סבלכם הוא סבל האמונה, וצערכם הוא צער השכינה על בניה שעזבו שלחן אביהם.

לכן חישבו עליה מחשבות טובות ותקוות חזקות מתוך אהבה וחמלה, ותוכלו למשוך אותה לבסוף אליכם על ידי שתתעורר ממשובתה ומשוביה - מיד זדים שהתנכלו לה, ותחזור לצור מחצבתה, ועיניכם ראות ושמחות.

אני שמח לראות איך שאתה מתחזק כל יום בתפילה ובביטחון ואמונה כי סוף סוף תתעורר הבת לשוב אליכם. ואמנם אין להתייאש מן התפילה בשום אופן, כי סופה שתעשה פירות, וכפי שאתה כותב בעצמך "ישועת ה' כהרף עין".

כי צרתכם, צרת הבת, היא צרת כלל ישראל, של התמשכות הגלות הארוכה ורשעת הגויים. אשר ההסתר מרובה, והחושך מכסה ארץ, ויתרון האור מן החושך של גילוי האמונה של כח עמידתנו של כבשה אחת בין שבעים זאבים, ומצרפים אותנו צירוף אחר צירוף כדי

[מנצח אצ"ע]

לכבוד...

ט"ז סיון תשל"ט

שצועקת מן היסורים, ומתוודעים אל הכוונה הפנימית שלהם, ומאמינים שככה היא האמת אין מציאות אחרת, מיד נושעים ישועה אמיתית, ורואים את נפלאות הבורא.

אמנם זו באמת עבודה קשה, שהרי האדם צריך להקריב את הכל מבלי להשאיר לעצמו שום דבר. אבל אינני מכיר כל דרך אחרת, אף אחד לא יכול להראות לנו דרך כזו.

לכן אני מבקשכם, התחזקו נא בעבודתכם, והתפללו מעומק הלב עליכם ועל כל כלל ישראל, ותבקשו גם על גלות השכינה וצרות ישראל. כי הקב"ה מקשיב לכל תפילה של יהודי שיוצאת מעמק הלב.

תצליחו במעשי ידיכם, ותוושעו במה שאתם צריכים, בזש"ק, אמן כן יהי רצון.

יחד עם תפילת הרבים התפללתי עליכם שהשי"ת ימלא כל משאלות לבכם לטובה להיפקד בקרוב בזרע של קיימא, והרחבת הדעת בפרנסה, שתוכלו לעשות את רצון השי"ת מתוך נחת, אמן כן יהי רצון.

מה שאתם עוברים עד עכשיו זהו הסבל של האמונה, שהקב"ה מחפש את בניו לקרבם אליו, והוא מעורר אותם לפנות אליו, כדי שהם יוכלו להגיע לתכלית האמיתית של החיים שלהם, שהיא העבודה של האדם בעולם הזה - לפרסם את מציאות הקדושה בכל העולם. למטרה זו ברא הקב"ה את כל העולמות, וזה העיקר. וכל הצרות וכל הגלויות וכל היסורים שיש בעולם, הם רק בכדי לעורר את האדם אל המטרה הזו.

וכאשר רוצים להקשיב טוב אל הבת-קול

לכבוד...

ט"ז סיון תשל"ט

כך תתפשט דרך האמונה הפשוטה אצל כל עם ישראל, ויחדלו הצרות, ותתרבה הדעת בצמיחת הגאולה הכללית.

ועתה אל תיראי, תחגרי אומץ להמשיך בתפקידך הנכבד, ותמצאי מנוחה בבהירות הדעת על חובתו של האדם בעולמו - להכיר את בוראנו דרך בשרנו וטבענו, מבלי להאשים את זולתנו. ובעצם כח עמידתנו בכל נסיון ונסיון - אחזה אלוה, ששולח לנו את הסיבות האמיתיות ואת המניעות ברגע הנצרך. ואלו הן דרכי האמונה הפשוטה אשר מי שזוכה לקנותם כל הון דעלמא לא ישוו בהם.

ומקרב לב ונפש אני מברך אתכם שהשי"ת ישלח רפואה שלמה לבתכם בכל איבריה וגידיה, ותגדלו אותה לתורה לחופה ולמעשים טובים ורוב נחת וכל טוב.

מרחוק אני רואה ומרגיש את הנסיונות הקשים שאת עוברת בצער גידול בנים, אבל בטוח אני כי יש שכר לפעולתך, והשי"ת רואה בעניים, וישלים לך חפצך, ותרווי רוב נחת מכל יוצאי חלצייך, וגם ימלא כל משאלות לבך להיוושע בעוד בנים ובנות בריאים בנפשם ובגופם.

וגם בכל הנסיונות את יכולה לראות איך שהקב"ה נותן את הכוחות ואת הלבושים איך לשאת אותם, כי מתוך הכאבים החזקים הקב"ה קורא לו לאדם להתקרב אליו ולדבקה בו, על ידי הכנעתנו לפניו בקבלת היסורים באהבה ובשמחה. כמו שהאמהות בנו את האומה הישראלית, וסבלו בשקט, והעתירו להשי"ת, ושמע ה' להם והיו ליסוד האומה והאמונה - כך ניתנת לכל בת ובר ישראל בכל מקום שהוא התפקיד ללכת בעקבותם. ועל ידי

לכבוד...

ט"ז סיון תשל"ט

קראתי בתשומת לב יתרה אודות גיסך הרב... שליט"א אשר זה כבר כמה שנים שעדיין לא נפקד בזרע של קיימא. ואבקשך למסור לו שיחגור עוז להיות שריו בשמחה, ולא ידאג כלום, ולא יתייאש מן התפילה ומן התחנונים. כי לפעמים מביאים על האדם כאבים כדי שיתקרב על ידיהם אל הבורא, ובשכר האמונה שיקנה קנין בנפש יוריד השפעות טובות לפרט ולכלל. והעיקר שלא יתן לעצבות ולדאגה מקום לשלוט עליו, אלא יעסוק בשמחה של מצוה. והשי"ת יהיה בעזרו, וימלא כל משאלות לבבו לטובה, אמן כן יהי רצון.

ולהוי ידוע לכם כי אתם כולכם חקוקים על לוח לבי להזכירכם יחד בתפילת הרבים לכל מיני ישועות.

והשי"ת יזכנו את הדעת האמתית של אור האמונה הפשוטה, להכיר את מי שאמר והיה העולם דרך בשרנו. אשר מה יתרון לו מבשר הבהמה, כי אם בבחירתנו שחנן אותנו, שהיא החכמה האלוקית. ואם נחיה תדיר בהכרה זאת אשר זהו תכלית האדם - נזכה לדבקות הבורא, ולא יחסר לנו שום דעת, כי אם ללכת מִחֵיל אל חֵיל ללא ליאות, בהתחדשות האמונה עלינו ע"י מאבקנו עם טבענו הרע, ולשמש בו את בוראנו.

המשך פנינים יקרים

מאת כל איש אשר ידבנו לבו (כה, ב) מובא במדרש עגמה נפשו של משה רבינו שלא התנדב למשכן, אמר לו הקב"ה דיבורך חביב עלי מן הכל, נשאלת השאלה מה טעם שנמנע משה מלנדוב? ואם טעמו ונימוקו עמו מדוע עגמה נפשו? הוא מותיב והוא מפרק, משה רבינו כגודל ענותנותו ראה את עצמו כגרוע וכפחות מכל ישראל חשב בתמים שלכל יהודי יש המדה של נדיבות לב באמת בעוד שהוא (משה) רחוק משלמות ונדיבות לבו פחותה משל כולם והרי כתוב ידבנו לבו, לכן לא תרם ולכך עגמה נפשו שבמהותו הוא שפל השפלים.

(רבי חנוך צבי מבנדין)

אשר ידבנו לבו (כה, ב) לפי שישראל קדושים יש שרוצה ואין לו מה יעשה מסכן זה שאין בידו לתת מאומה כי אם את לבו הטוב בלבד? גם הלב הרגש הרצון הטוב חשובים תרומה לה' אל תקרי אשר ידבנו לבו, אלא אשר ידבנו לבו תקחו בתרומה.

אשר ידבנו לבו (כה, ב) הצדקה אין שכרה משתלם אלא לפי החסד שבה, יש לך נותן צדקה שמטרתו להטיב לעצמו הנאה בעוה"ז ושכר מצוה בעוה"ב אולם הצדקה האמיתית אשר ידבנו לבו - הלב נמשך היא הנקראת תרומתו תרומת ה'.

תקחו את תרומתי (כה, ב) מכל איש שהוא מוכן לנדב את לבבו ולקיים בכל מאורו את המצוה של ולא תתורו אחרי לבבכם-ממנו תקחו את תרומת המשכן, מיניה וביה האיש שמוכן לתרום כסף וזהב מרכושו לשם שמים, הוא גם מסוגל לטהר את לבבו בקיום ולא תתורו וליתנו לה', כיון שהוא תורם את תרומתו סימן שהוא נכון לוותר גם למעני ובשביל כבודי.

ויקחו לי תרומה... תקחו את תרומתי... וזאת התרומה וכו' (כה, ב-ג) מה נשתנה תרומת האדנים שנצטוו עליה בסכום קצוב בעוד המשכן כולו הוקם מנדבת כל אחד כפי שנשאו לבו? אמרו חז"ל גדול המצווה ועושה ממי שאינו מצווה ועושה שהמצוה דוחה את יצרו הרע ולקיים מצוות בוראו, לזאת היו שני סוגי תרומות נדבת הלב של כל אחד וסכום קצוב מחצית השקל עבור האדנים ולבטל את יצרו ולהיות מצווה, ומה שנבחרו מטרת הסכום הקצוב של האדנים, מפני שהם יסוד המשכן היתרון הסגולי בכל עת של המצווה ועושה הדואג תמיד לבטל את יצרו ולקיים רצונו יתברך תמיד!!!

ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם (כה, ה) אמרו חז"ל שתרי"ג המצוות נצחיות הן ומתקיים בכל עת, השאלה איך אפשר לקיים בזה"ז מצות בנין בית הבחירה? ובכן חכמי אמת אמרו כי האדם עולם קטן ואם כך הרי המצוה גם לנו היא שיעשה כל אחד מקדש בלבו מקום להשראת השכינה כי אז ישכון ה' בתוך לבו של כל אחד ואחד ככתוב ושכנתי בתוכם - ממש.

ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם (כה, ה) רש"י: ועשו לשמי בית קדושה אדם מישראל צריך להשתדל להכניס קדושה בבית הפרטי וזהו מקדש.

ועשו ארון (כה, י) אמרו חז"ל מקום הארון אינו מן המדה ועומד בנס רמו יש בדבר שאין התורה תלויה וקשורה במקום מסוים אלא בכל מקום ובכל זמן בכל התנאים, חולה בריא עשיר עני, לכולם החובה לקבוע עתים לתורה פרק אחד הלכה אחת וכו'.

אמתיים וחצי ארכו ואמה וחצי רחבו וחצי קומתו (כה, י) כל אמות הארון שבורות הן לרמוז כי תלמיד חכם עליו להיות שבור בעיני עצמו לדעת כי טרם הגיע לשלימות, תמיד עורנו עומד לפני האלף, וכן מובא בגמרא שתלמיד חכם צריך שיהא תוכו כברו, שנאמר וצפית אותו זהב טהור מבית ומחוץ תצפנו.

(רבי פנחס בעל ההפלאה)

יו"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים 91050

פקס: 02 - 5325477 02 - 5829688

ניתן לקבל במייל: av5829688@gmail.com ת.ד. 5080 ירושלים

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

